

K-108/97-

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

25.02.98.

P R E S U D A

K-102/96

Županijski sud u Sisku, u vijeću sastavljenom od sudaca Željka Barać, predsjednika vijeća, Ljubice Rendulić-Holzer, člana vijeća, sudaca porotnika Josipa Bogdan, Ante Jelović, Milana Martek, članova vijeća, uz sudjelovanje Nataše Galinić, zapisničara, u kaznenom predmetu protiv I-optuženog Jure Šajatović, II-optuženog Dragana Pavić, III-optuženog Gorana Pašić, IV-optuženog Čedomira Relić i V-optuženog Veljka Budić, zbog kaznenog djela iz čl. 120. st. 2. u svezi st. 1. OKZRH, nakon dana 17. prosinca 1997. godine, u prisutnosti zamjenika županijskog državnog odvjetnika Miljenka Ugarković, III-optuženog, III-optuženog i V-optuženog, branitelja I-, II- i IV-optuženih Hamdije Unkić, odvjetnika iz Siska, branitelja III-optuženog Laze Veselinović, odvjetnika iz Zagreba te branitelja V-optuženog Velimira Galić, odvjetnika iz Požege, a u odsutnosti I- i IV-optuženih, održane glavne i javne rasprave, a dana 19. prosinca 1997. godine, objavio je

P R E S U D U

I-optuženi JURE ŠAJATOVIĆ, sin Jure rođen 01.07.1950. godine u Ozlju, prebivao u Novskoj, Osječka kbr. 132. Hrvat, drž. RH, oženjen, ostali podatci za sada nepoznati, nalazi se u bijegu,

II-optuženi DRAGAN PAVIĆ, sin Milana i Nade, rođen 09.07.1965. godine u Donjim Grahovljanima, općina Pakrac, sa prebivalištem u Pakracu, Vinogradska ul. kbr. 50, sada na izdržavanju kazne u KZ Lepoglava, Srbin, drž. RH, oženjen, otac jednog djeteta, nezaposlen, sa završenom NSS,

III-optuženi GORAN PAŠIĆ, sin Luke i Milene, rođene Prodanović, rođen 11.02.1971. u Pakracu, sa posljec njim prebivalištem u Dobrovcu, Veljka Vlahovića 78, općina Lipik, Srbin, drž. RH, strojarski tehničar, SSS, necženjen, živi u vanbračnoj zajednici sa Zoricom Ostojić, otac jednog djeteta, bez imovine,

V-optuženi VELJKO BUDIĆ, sin Branka i Ane rodene Čalić, rođen 01.11. 1972. godine u Donjim Grahovljanima, sa posljednjim prebivalištem u Gavrincima, Stanivukovićeve br. 39, Srbin, bez državljanstva, neoženjen, automehaničar, sada se nalazi u pritvoru Okružnog zatvora Požega,

k r i v i s u

što su:

u sastavu para-vojnih formacija tzv. "SAO Krajine", protivno odredbama članka 3. Ženevske konvencije u zaštiti građanskih osoba u vrijeme rata od 12.kolovoza 1949. godine, članka 51. točke 2. i članka 54. točke 2. dopunskog protokola Ženevskim konvencijama od 12.kolovoza 1949. godine o zaštiti žrtava međunarodnih oružanih sukoba (protokol I) usvojen u Ženevi 08.lipnja 1977. godine, te članka 14. dopunskog protokola Ženevskim konvencijama od 12.kolovoza 1949. godine o zaštiti žrtava međunarodnih oružanih snaga (protokol II) usvojen u Ženevi 08.lipnja 1977. godine, u odnosu na civilno stanovništvo koje nije utjecalo neposredno u neprijateljstvima pa su tako uništeni neupotrebljivim instalacije za pitku vodu kao i zalihe te vode i postrojenja za navodnjavanje, a ti objekti nisu bili vojni ciljevi, pa su dana 06.10. 1993. godine, u vremenskom periodu od 15,00 sati do 23,00 sata na području općine Novska, I-optuženi Jure Šajatović kao zapovjednik izviđačko diverzantskog voda 18.korpusa vojske tzv. "RSK", sa ostalim okrivljenicima članovima izviđačko diverzantskog voda 18.korpusa vojske tzv. "RSK", došli 150 metara, južno od kolnog mosta rijeke Strug te zapadno 40 metara od asfaltne ceste Bročice - Jasenovac gdje se nalazi šahta cjevovoda Drenov Bok - Jamarica, nakon čega su II-optuženi Pavić Dragan i V-optuženi Budić Veljko postavili i montirali protutenkovsku minu s vremenskim upaljačem sa zadržnim vremenom eksplozije od dva sata, a ostali optuženi I-optuženi Šajatović Jure i III-optuženi Pašić Goran su osiguravali izvođenje narečenog miniranja, nakon čega su se povukli u mjesto Jasenovac, te aktivirali eksplozivnu napravu uslijed koje je došlo do oštećenja i prekida napajanja vodovoda za grad Novsku,

dakle, I-optuženi Jure Šajatović kršeći pravila međunarodnog prava za vrijeme oružanog sukoba i okupacije naredio da se izvrši napad na objekte posebno zaštićene međunarodnim pravom i objekte važne za opstanak stanovništva, a II-optuženi Dragan Pavić, III-optuženi Goran Pašić i V-optuženi Veljko Budić, kršeći pravila međunarodnog prava za vrijeme oružanog sukoba i okupacije izvršili napad na objekte posebno zaštićene međunarodnim pravom i važne za opstanak stanovništva i pri tome protuzakonito i samovoljno uništili u velikim razmjerima imovinu, što nije bilo opravdano vojnim potrebama,

čime su I-optuženi Jure Šajatović, II-optuženi Dragan Pavić, III-optuženi Goran Pašić i V-optuženi Veljko Budić počinili kazneno djelo protiv čovječnosti i međunarodnog prava - ratnim zločinom protiv civilnog stanovništva - označeno u čl. 120. st. 2. u svezi stavka 1. OKZRH, pa se

temeljem istog zakonskog propisa

O S U D U J U

SVAKI OD OPTUŽENIH NA KAZNU ZATVORA U TRAJANJU OD 5 (PET) GODINA.

U izrečenu kaznu se, primjenom propisa čl. 45. st. 1. OKZRH III-optuženom PAŠIĆ GORANU uračunava vrijeme koje je proveo u pritvoru počam od 03.travnja 1997. godine, pa nadalje.

Temeljem propisa čl. 90. st. 4. ZKP-a optuženici se oslobadaju u cijelosti nadoknade troškova kaznenog postupka iz čl. 87. st. 2. toč. 1. - 6. ZKP-a.

Temeljem propisa čl. 339. toč. 3. ZKP-a

ODBIJA SE OPTUŽBA

protiv IV-optuženog ČEDOMIRA RELIĆ, sina Petra, rođenog 14.02. 1937. godine u Ratkovcu, općina Gornji Bogičevci, prebivao u Okučanima, ul. M.Stanivukovića 24, Srbin, drž.RH ostali podaci za sada nepoznati, nalazi se u bijegu,

da bi:

u sastavu para-vojnih formacija tzv. "SAO Krajine", protivno odredbama članka 3. Ženevske konvencije u zaštiti građanskih osoba u vrijeme rata od 12.kolovoza 1949. godine, članka 51. točke 2. i članka 54. točke 2. dopunskog protokola Ženevskim konvencijama od 12.kolovoza 1949. godine o zaštiti žrtava međunarodnih oružanih sukoba (protokol I) usvojen u Ženevi 08.lipnja 1977. godine, te članka 14. dopunskog protokola Ženevskim konvencijama od 12.kolovoza 1949. godine o zaštiti žrtava međunarodnih oružanih snaga (protokol II) usvojen u Ženevi 08.lipnja 1977. godine, u odnosu na

civilno stanovništvo koje nije utjecalo neposredno u neprijateljstvima pa su tako uništeni neupotrebljivim instalacije za pitku vodu kao i zalihe te vode i postrojenja za navodnjavanje, a ti objekti nisu bili vojni ciljevi, pa su dana 06.10. 1993. godine, u vremenskom periodu od 15,00 sati do 23,00 sata na području općine Novska, I-optuženi Jure Šajatović kao zapovjednik izviđačko diverzantskog voda 18.korpusa vojske tzv. "RSK", sa ostalim okrivljenicima članovima izviđačko diverzantskog voda 18.korpusa vojske tzv. "RSK", došli 150 metara južno od kolnog mosta rijeke Strug te zapadno 40 metara od asfaltne ceste Bročice - Jasenovac, gdje se nalazi šahta cjevovoda Drenov Bok - Jamarica, nakon čega su II-optuženi Pavić Dragan i V-optuženi Budić Veljko postavili i montirali protutenkovsku minu s vremenskim upaljačem sa zadržnim vremenom eksplozije od dva sata, a ostali optuženi I-optuženi Šajatović Jure, III-optuženi Pašić Goran i IV-optuženi Relić Čedomir su osiguravali izvođenje narečenog miniranja, nakon čega su se povukli u mjesto Jasenovac, te aktivirali eksplozivnu napravu uslijed koje je došlo do oštećenja i prekida napajanja vodovoda za grad Novsku,

dakle, da je , kršeći pravila međunarodnog prava za vrijeme oružanog sukoba i okupacije izvršio napad na objekte posebno zaštićene međunarodnim pravom i važne za opstanak stanovništva i pri tome protuzakonito i samovoljno uništio u velikim razmjerima imovinu, što nije bilo opravdano vojnim potrebama,

pa da bi time počinio kazneno djelo protiv čovječnosti i međunarodnog prava - ratnim zločinom protiv civilnog stanovništva - označeno u čl. 120. st. 2. u svezi st. 1. OKZRH.

Temeljem propisa čl. 91. st. 1. ZKP-a, trošak kaznenog postupka iz čl. 87. st. 2. toč. 1. - 5. ZKP-a, koji bi se odnosili na optuženika te nužni izdaci i nagrada branitelja padaju na teret proračunskih sredstava.

Objasnenje

Optužnicom Županijskog državnog odvjetništva u Sisku od 02.svibnja 1997. godine, oznake KT-102/96, I-optuženom ŠAJATOVIĆ Juri, II-optuženom Pavić Draganu, III-optuženom Pašić Goranu, IV-optuženom Relić Čedomiru i V-optuženom Budić Veljku stavljeno je na teret izvršenje kaznenog djela opisanog izrekom ove presude, s tim, da je županijski državni odvjetnik tijekom glavne rasprave odustao od dijela optužnice koji se odnosio na IV-optuženog Relić Čedomira, što je rezultiralo odbijajućim dijelom izreke ove presude.

Vijeće ovoga suda, rješenjem oznake Kv-321/97 od 10.rujna 1997. godine, odlučilo je, da se postupak po optužnici, a u odnosu na I-optuženog Šajatović Juru, II-optuženog Pavić Dragana i IV-optuženog Relić Čedomira može provesti u njihovoj odsutnosti, s tim, da je takova potreba u medjuvremenu, u odnosu na II-optuženog Pavić Dragana, otpala, jer je postao dostižan, dok je, već naprijed, navedeno kako je postupak

spram IV-optuženog Relić Čedomira okončan.

Iznošenje obrane I-optuženog Šajatović Jure, iz razloga vidljivih u prethodnom stavku, je izostalo.

Medjutim, iz kazivanja ostalih optuženih, jasno, osim IV-optuženog Relić Čedomira, čiji je status u ovom postupku riješen kako je to već u prvom stavku ovog obrazloženja opisano, prisutnih i saslušanih na glavnoj raspravi, proizašlo je dosta podataka, koji su i njegovo djelovanje, stavljeno mu na teret optužnicom, dovoljno zorno i uvjerljivo prikazali.

Braneći se II-optuženi Pavić Dragan iznosi da je sadašnji sadržaj optužnice, kojim ga se tereti "činjenično drugačije nešto opisan" no što je to bilo kod Vojnoga suda u Bjelovaru pod oznakom K-85/95, ipak pravomoćno oslobođen od optužbe, slijedom čega ne može, a pozivom na čl. 31. toč. 2. i 3. Ustava Republike Hrvatske biti drugi puta sudjen za isto kazneno djelo.

Pašić Goran, III-optuženi, prizna je učesće u grupi, koju su pretstavljali sada optuženi, proglašeni kazneno odgovornima, s tim, da je on bio običan vojnik, za razliku od I-optuženog Šajatović Jure, koji je kazao da idu vršiti diverziju na području Jasenovca. Poriče da je znao čemu objekat, koji je kritične zgrade miniran, treba služiti, odredjenije, da nije znao da služi za napajanje civilnog stanovništva pitkom vodom. Na mjesto akcije doveo ih je vodič, o kojemu ne zna pružiti odredjenijih podataka, a promjer cijevi, pod koju je mina stavljena, a od oko 20 cm, te, po njegovoj procjeni veličina "šahte" dimenzija 1 x 1 metar, njemu nepoznate dubine, nije upućivala na veći značaj toga objekta, kojeg su došli uništiti. Same mine su njih četvorica, sada proglašena krivično odgovornima, kao i vodič, do njihova postavljanja ispod vodovoda, naizmjenice nosili.

Konačno, od dostupnih na glavnoj raspravi, ovoga puta V-optuženi Budić Veljko, kazuje da je cijela akcija vršena po naredjenju Šajatović Jure, komadanta izviđačko-diverzantskog voda, po činu potpukovnika, s tim da je postupano na način da su protutenkovsku minu ponijeli iz Okučana, gdje su sjeli u vozilo, kojim je upravljao Šajatović Jure, skelom kod Gradine prešli u Jasenovac, gdje im se je pridružio jedan domaći čovjek, koji je služio kao vodič. Od Jasenovca do mjesta postavljanja mine kretali su se pješice oko pola sata, s tim, da su minu naizmjenice nosili, zbog njene težine od 4 do 5 kg. Na mjestu, na koje ih je doveo vodič, a za koje je Šajatović kazao da je to mjesto koje su tražili, Šajatović je stavio na minu vremenski upaljač, a on, sada V-optuženik, spustio se u šahtu a II-optuženi Pavić mu dodao upravo spominjanu minu sa upaljačem i spustio se za njim, dok su izvan šahte ostali Šajatović i Pašić Goran. Promjer cijevi pod koju je stavio minu bila je, po njegovoj procjeni oko 30 cm, sa ventilom na istoj, a na oko 20 cm iznad zemlje u šahti. Po postavljanju mine svi su se povukli i odvezli za Okučane, da bi, nakon dva ili tri dana, čega se ne sjeća točno, čuo od Šajatovića, da je mina eksplodirala.

Zaključiti je, da nitko od spominjanih a saslušanih optuženih ne osporava učestvovanje u podmetanju mine u spominjanoj šahti, ali svi otklanjaju da bi znali pod kakovo postrojenje minu podmeću, a da su samo podmetanje vršili po naredjenju Šajatovića, a za koje je on opet govorio da ga je primio iz Knina.

Obujam razaranja i način postupanja optuženika sa nespornim posljedicama, shodno predviđenom Konvencijama citiranim u izreci presude, jasno je vidljiv iz kazivanja svjedoka Ljubojević ing Ivana (list 91 spisa) i Šurlekić ing Stjepana (list 93 spisa).

Iz njihovih kazivanja, neovisno od toga što nemaju saznanja o tome tko je i kako postupao pri razaranju spominjane šahte, proizlazi, da je minirana šahta inače bila armirana, dimenzija 3 x 3 x 3,5 metra, sa vodonepropusnim armiranim stjenkama, a, u ravnini zemlje otvora, pokrivenog čeličnom ploćom dimenzija 70 x 70 cm, gdje se je nalazio i ulaz u šahtu, unutar koje su se nalazili manipulativni zasuni cjevovoda debljina stjenki 11 mm, a promjera 550 mm. Nadalje proizlazi da grad Novska nije imao drugog izvorišta vode no one koja je miniranim cjevovodom dolazila, da je na mjestu miniranja nastalo "ogromno jezero vode", da je lokalno stanovništvo znalo da ta šahta služi za napajanje grada vodom koje nije bilo, do popravka, kroz narednih sedam dana, a prouzročena šteta iznosila "najmanje 200.000 DEM".

Samim time, na uvjerljiv i sudu prihvatljiv način, opovrgnute su tvrdnje optuženih, da se je radilo o "šahti 1 x 1 metar", što im nije dopuštalo zaključak da rade nešto i slično onom, optužnicom im stavljeno na teret.

Pogotovo je to neuvjerljivo kada se imade u vidu da su taj čin, može se reći, vršili domaći ljudi, rođeni u Novskoj, što vele i svjedoci, a koristeći se, dolaskom na mjesto događaja sa vodičem, također čovjekom iz tog kraja, poduzimajući pri tome i veliki put. Zašto bi to činili, kada ne bi očekivali učinak kakav su i ostvarili.

Doda li se tome da su oni, koji su ulazili u šahtu, morali vidjeti i njene realne dimenzije, a po promjeru cijevi i zaključiti o važnosti cjevovoda, nije sudu prihvatljivo da svi učesnici "akcije", po načelu podjele posla, nisu odgovorni za krajnji učin, opisan izrekom presude.

Priznanjima, u krajnjoj liniji, samih optuženih, pa i kada su kazivali o postupanju I-optuženog, kojem je sudjeno u odsutnosti, kao i kazivanjima svjedoka, koji su također spominjani, sud smatra dokazanim upravo onako postupanje svakog od optuženih, zbog izvršenja kakovog je i izrekom ove presude proglašen kazneno odgovornim.

Pri tome se mora naglasiti da sud ne prihvaća dijelove obrane sudu dostupnih i saslušanih optuženika, koji, unatoč činjeničnog priznanja, ustraju u tvrdnji da je njihov konkretni postupak već razmatran i pravomoćnom sudskom odlukom okončan.

Naime, aktuelnom optužnicom, koja opisuje i kvalificira njihova protupravna postupanja, ista su drugačije, a adekvatno kvalificirana tek optužnicom koja je sada aktuelna.

Sve izloženo razlogom je, slijedom u izreci citiranih propisa, da su izrečene kazne svakome od optuženih primjerene težini od po njima izvršenih kaznenih djela te da će takove kazne spriječiti ih da ponovno čine kaznena djela, djelovati na njihov odgoj i izvršiti odgojni utjecaj na druge da ne čine kaznena djela i jačati moral društva i utjecaj na razvijanje društvene odgovornosti i discipline gradjana, čime će u potpunosti biti postignuta svrha kažnjavanja predviđena čl. 31. OKZRH.

Prije izricanja predhodne konstatacije i izraženog očekivanja sud nije, uslijed objektivnih okolnosti, raspolagao podacima kako o olakotnim, tako ni o otegotnim okolnostima, pa je izrekao kaznu koju je smatrao odgovarajućom takovoj situaciji, a obzirom na zapriječenu.

Vrijeme, koje je optuženik Pašić Goran proveo u pritvoru, pozivom na propis čl. 45. OKZRH, uračunava se u visinu kazne.

Izdvaža se, sada, a u tom pravcu, samo njega, jer su ostali, sudu dostupni, a sada sudjeni, ionako bili na izdržavanju kazni po drugom osnovu.

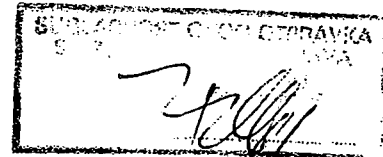
Ispunjenje uvjeta iz čl. 90. st. 4. ZKP-a, razlogom je odluci o troškovima kaznenog postupka, sadržanoj u izreci.

U Sisku, dne 19. prosinca 1997. godine

ZAPISNIČAR:
Nataša Galinić, v.r.

PREDSJEDNIK VIJEĆA
Željko Barać, v.r.

POUKA O PRAVNOM LIJEKU:

Protiv ove presude dopuštena je žalba u roku od 15 dana od dana primitka ovjerovljenog prijepisa iste.

Žalba se podnosi pismenim putem u tri istovjetna primjerka putem ovoga suda na Vrhovni sud Republike Hrvatske.

Protivna stranka ima pravo odgovora na žalbu.